

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی قم

کارگاه مقاله نویسی

ویژه دانشجویان استعداد درخشان

دانشگاه علوم پزشکی قم

مدرس کارگاه:

دکتر سیامک محبی

مقاله چیه؟

چرا مقاله؟

انواع تحقیقات

- میدانی
  - کمی
  - کیفی
- کتابخانه ای (مروری)
  - نقلی
  - سیستماتیک
  - متاآنالیز
  - متاسنتز

مقالات

- مقالات کتابخانه ای و مروری
- مقالات گزارش مورد / سری مورد
- نامه به سردبیر
- مقالات کیفی
- مقالات کوتاه
- مقالات پژوهشی

اجزاء مقالہ پژوهشی

- عنوان Title
- چکیده Abstract
- مقدمہ Introduction
- مواد و روش کار Materials & Methods
- نتایج Results
- بحث Discussion
- منابع References

عنوان مقاله

ویژگیهای عنوان

- جامع و مانع
- بیانگر و گویا
- اجتناب از به کار بردن کلمات غیر ضروری
- نگارش عنوان به صورت عبارت
- پرهیز از نگارش عبارات مخفف و عناوین چند زبانه
- جذاب و جلب کننده
- بیان کننده نوع مطالعه

- در مطالعات مبتنی بر جمعیت (population based study) ذکر نام جمعیت در عنوان لازم است.

- طول عنوان مقاله: بر اساس راهنمای نویسندگان بایستی تنظیم شود.

- طول عنوان مقاله بیش از ۱۰ تا ۱۵ کلمه نباشد

- از دو خط چایی تجاوز نکند

مثال

مقدمه

محتوای مقدمه

- ۱- معرفی موضوع
- ۲- ذکر اهمیت و ضرورت مطالعه (ذکر آمارها)
- ۳- اشاره اجمالی به مطالعات گذشته
- ۴- بیان هدف مقاله

۱- معرفی موضوع

- تعریف موضوع مورد پژوهش
- تا جای ممکن باید از پرداختن به جزئیات بی اهمیت خودداری شود.
- به توضیح جنبه هایی از موضوع تأکید گردد که نقش بیشتری در پژوهش دارد.

۲- ذکر اهمیت و ضرورت مطالعه

- کم کم باید ذهن خواننده را به سمت جزئی از آن موضوع که مورد توجه قرار گرفته است، سوق داد.
- به عبارت دیگر از موضوع کلی مورد مطالعه به جزئی حرکت کنیم.
- ذکر آمار و ارقامی که نشان دهنده اهمیت موضوع است.

۳- اشاره اجمالی به مطالعات گذشته

- تنها به صورتی گذرا و مختصر و حتی بون توجه به جزئیات انجام آن مطالعات به ذکر نتایج کلی اکتفا می گردد.
- تفصیل بیشتر مطالعات در قسمت بحث خواهد بود.
- هدف: توجیه پژوهشگران از انجام پژوهش خود می باشد. (اشاره به نقایص مطالعات دیگران، ذکر نکات مثبت، ویژگیهای و تازگیهای مطالعه خود و ..)

۴- بیان هدف مقاله

- بیان هدف کلی تحقیق در پاراگراف آخر
- مهمترین قسمت مقدمه مقاله

نحوه نگارش مقدمه

- خلاصه نویسی و پرهیز از حاشیه نویسی
- حتی المقدور متن مقاله در حد یک صفحه باشد.
- با استفاده از تعداد جملات محدود تمامی موارد لازم را بیان کند.
- خیلی هم کوتاه و مختصر نباشد که نتواند به خوبی موضوع را معرفی کند.
- نسبت حجم مقدمه به بخشهای دیگر مقاله رعایت شود.

- مقدمه محل نزاع بر سر دستاوردهای مقاله نیست.
- نویسنده فقط هدف اصلی خود را در بخش پایانی مقدمه ذکر می کند.
- سخنی از یافته ها به میان نمی آید و با نتایج دیگران مقایسه نمی شود.
- توجه به مخاطبین مقاله
- در مقدمه، تیرهای دیگر آورده نمی شود.
- ارتباط بین پاراگرافها و مفاهیم مختلف (قیدها، کلمات ربط و ...)
- توجه به منبع یا رفرنسها و معین کردن هر یک با شماره

اشکالات شایع در نگارش مقدمه

- عدم بیان هدف انجام مطالعه
- عدم اشاره به منابع مرتبط که از اعتبار مطالعه می کاهد.
- شرح تحقیقاتی که مرتبط با مطالعه فعلی نیست.

چند نکته مهم در نگارش مقدمه مقاله:

- هرگز در مقدمه به نتایج حاصل از مطالعه اشاره نکنید.
- هنگام استفاده از مطالعات قبلی از زمان گذشته استفاده کنید.
- حتی الامکان از مخفف های نامانوس استفاده نکنید.
- از تکرار واژه های کلیدی بپرهیزید.

مواد و روشها

اهمیت بخش مواد و روشها

- امکان انجام دوباره تحقیق
- امکان ارزیابی تحقیق توسط مجلات
- جلب اعتماد خوانندگان

اجزاء بدنہ روش کار

- ۱- متدولوژی تحقیق
- ۲- آنالیز آماری
- ۳- ملاحظات اخلاقی

۱- اجزاء متداولوژی

- نوع مطالعه
- جمعیت هدف و واحدهای مورد مطالعه
- معیار ورود و خروج از مطالعه
- روش نمونه گیری
- حجم نمونه
- ابزار گردآوری داده ها به همراه شاخصهای پایایی و روایی آن
- زمان و مکان انجام مطالعه

۲- آنالیز آماری

- ذکر نرم افزار مورد استفاده جهت آنالیز نتایج
- ذکر آزمونهای آماری مورد استفاده
- اشاره به سطح معنی داری آزمون

۳- ملاحظات اخلاقی

- اشاره به ملاحظات اخلاقی مد نظر در پژوهش
- اشاره به مصوبه شورای اخلاق پژوهشی

نتائج

اصول کلی نگارش نتایج

- نتایج در راستای اهداف عنوان شده در قسمت مقدمه باشد.
- کاملاً واضح و شفاف و در عین حال مفصل بیان گردد.
- مهمترین مدارک مقاله با عدد و رقم و شاخص بیان می شود.
- اجتناب از عبارات دو پهلو و مرموز
- گزارش نتایج به همان صورتی که بدست آمده
- خودداری از بکار بردن جملات طویل و تکراری
- نتایج مجموعه ای از متن، جدول، تصاویر، نمودارها و .... باشد

روشهای خلاصه سازی داده ها

- جدول
- نمودار
- عکس، تصویر و نقشه

جدول

- موارد استفاده:

- داده های عددی زیاد باشد و تفاوت های بین گروهها بارز و زیاد نباشد.
- مقادیر دقیق داده ها جهت خواننده نیاز باشد.

- موارد عدم استفاده:

- امکان بیان ساده و بدون ابهام داده ها در متن وجود داشته باشد.
- یکی از متغیرها زمان باشد.

اصول نگارش جدول

- ماهیت ستونها و سطرها در هر سر ستون و سر سطر معین گردد.
- حجم نمونه در جدول معین باشد.
- به سطح معنی داری (P-Value) اشاره شود.
- عنوان جدول در بالای آن نوشته شود.
- جدول شماره داشته باشد (جهت ارجاع در متن)
- هر جدول می تواند یک پانویست داشته باشد (بیان کامل عبارات اختصاری)
- برخی مجلات مایلند هر جدول در یک صفحه جداگانه در انتهای مقاله آورده شود.
- جدول برای درک خواننده ساده باشد.

نمودار

موارد استفاده:

- گزارش تعداد زیادی از داده ها
- وجود نوسانات زیاد در داده های گروههای مختلف
- یکی از متغیرها زمان باشد

اصول ترسیم نمودار

- ماهیت محور افقی و عمودی دقیقاً مشخص گردد.
- چنانچه نتایج گروههای مختلف در نمودار مقایسه می گردد از رنگهای مختلف استفاده شود.
- عنوان نمودار در زیر آن نوشته شود.
- نمودار شماره داشته باشد.
- نمودار ترجیحاً یک بعدی و سیاه و سفید ترسیم شود.
- نمودار باید تمام خواص جدول را داشته باشد.

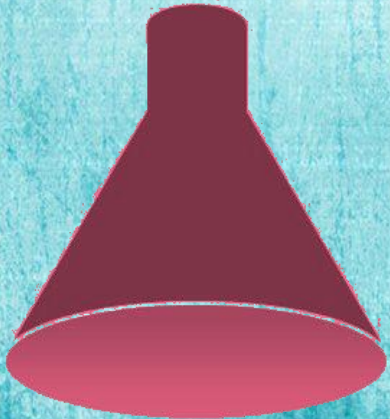
عکس، تصویر و نقشه

- عکسها می بایست بدون حاشیه و هر عکس در یک صفحه مجزا گنجانده شود.
- در عنوان، دارای شماره باشد و توضیح کاملی از هدف اشاره به آن در مقاله در پانویست گنجانده شود
- توجه به بزرگنمایی
- در نظر گرفتن ملاحظات اخلاقی
- برای مطالعات گزارش موردی استفاده می شود.

بیت

بحث

- یافته‌های خامی که در قسمت نتایج به خواننده ارائه می‌شود مورد تفسیر و بحث قرار می‌گیرد.
- نویسندگان در نگارش قسمت بحث، تلاش دارند تا پاسخ مهمترین سئوالی که در ذهن خوانندگان و مخاطبین مقاله شکل گرفته است، پاسخ دهد. (که چی؟)
- روند دستیابی به پاسخ سئوال مذکور را به تفصیل برای مخاطبین توضیح می‌دهد

محتوای بحث

- ۱- بیان یافته های اصلی و ذکر ارتباط منطقی بین آنها
- ۲- مقایسه یافته های تحقیق با نتایج مطالعات پیشین
- ۳- بحث درباره نقاط قوت و ضعف مطالعه
- ۴- نتیجه گیری

۱- بیان یافته های اصلی و ذکر ارتباط منطقی بین آنها

- نویسنده باید با تفسیر نتایج خام خود، یافته ها را پردازش کند.
- نکته: از تکرار مطالب نتایج خودداری شود.
- به جای اشاره به اعداد و ارقام نتایج اصلی با کمک واژگانی مانند کمتر یا بیشتر و ... تفسیر شوند.

۲- مقایسه یافته های تحقیق با نتایج مطالعات پیشین

- پر بار بودن این قسمت مستلزم دقت، صحت و وسعت بررسی متون اولیه می باشد.
- توجه به مطالعات با نتایج مشابه و حتی نتایج متضاد
- اشاره به مطالعات دیگران با ذکر اسم نویسنده اول مقاله
- از ذکر موارد غیر ضروری در مطالعات دیگر خودداری شود.
- ذکر منابع معتبر و جدیدتر

۳- بحث درباره نقاط قوت و ضعف مطالعه

- می تواند مبنای قضاوت خواننده را در مورد اعتبار و صحت کار را تعیین کند.
- اعتماد خواننده را بالا می برد.
- ذکر محدودیتها می تواند رهگشای محققین دیگر باشد.
- نویسنده نباید ابایی از نگارش این قسمت داشته باشد.

۴- نتیجه گیری

- ما حاصل مقاله است
- معرف پاسخ همان سؤال اولیه پژوهش است

منابع

منابع

مهمترین دلایل اشاره به منبع:

- خواننده از میزان تسلط محقق به موضوع پژوهش آگاه می شود.
- خواننده ارتباط پژوهش فعلی با تحقیقات قبلی پیرامون موضوع آشنا می شود.
- از دوباره کاری و هدر رفتن منابع و زمان جلوگیری می کند.
- خواننده به اهمیت پژوهش فعلی با توجه به مقطع زمانی تحقیقات قبلی پی می برد.

نحوه ارجاع منابع در متن

- شیوه اسم – سال (Harvard)
- شیوه عددی و نکوور (Vancouver)

حکیمہ

چکیده

- عصاره چندین صفحه متن کامل مقاله است.
- در چند خط به نگارش در می آید.
- بعد از عنوان نماینده کل مقاله است.
- ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه
- بنابراین شامل نکات مهم و ضروری است.

انواع چکیده

- چکیده ساختاری
- چکیده غیر ساختاری

واژگان کلیدی

Key Words

- در انتهای چکیده آورده می شود.
- کلماتی هستند که نویسندگان از عنوان و نیز محتوای مقاله برداشت می کند و به کمک آن موضوع مقاله را بیان می نماید.
- فلسفه وجودی: دستیابی آسان به مقاله از بانکهای اطلاعاتی
- ۳ تا ۵ کلمه (حداکثر ۱۰ کلمه)

موفق و پیروز باشید